

Högsta Domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

Komplettering Mål 3862-19.

Missnöje med dom 2019-06-13 Mål nr M 4033-19 Dok.Id 1512093 och begäran om resning och prövningstillstånd.

A. Kompletterande krav enligt Sveriges Geologiska Instituts krav på riskbedömning av vindkraftsutbyggnadens påverkan på grundvattnet

B. Oklarheter om 25 kap. Rättegångskostnader och liknande kostnader. Hemställan om klarläggande.

Föreningen God Livsmiljö Hylte har begärt resning i ovanstående domslut i Svea Hovrätt Mål M 4033-19, avseende Svea Hovrätts avvisning av överklagande av Mark- och miljödomstolen, Vänersborgs Tingsrätt, dom 2019-03-19, Mål nr MPD 2709-18. Tillstånd vindkraftsanläggning Örken-Munkaböl på fastigheterna Moshult 2:15, Kallarp 1:2, Karlstorp 1:15, 1:19 och 1:49 m.fl. i Halmstads och Hylte kommuner.

Vi har anfört klagomål på den svenska implementeringen av EU-direktiv, internationella konventioner och Miljöbalken, som bevakas av EU-kommissionen, IMPEL och EU:s Business and Biodiversity Platform.

Vi har under punkt 1. hävdad att Miljöprövningsdelegationen inte kan friskriva sig från ansvar att inte pröva vattenskydds- och kulturfrågor då det strider mot

- EG:s DIREKTIV 2000/60/EG, ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område. Punkt 17 och Punkt 33.
- EU:s grundvattendirektiv 2006/118/EG.
- Havs- och vattenmyndighetens handbok för vattentäkter 2003:6.
- Vattentjänstlagen. Reglerar primärt den långsiktiga vattenförsörjningen. Dricksvattenutredningens slutbetänkande SOU 2016:32.
- Förordning (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. som anger förbud mot markavvattning i området enligt 4 §. Förbud enligt 11 kap. 14 § första stycket MB mot markavvattning gäller i X län **samt i Hallands län utom Hylte kommun.**
- Förordning (2013:1173), med krav på hydrologisk utredning under medverkan av expertis.
- EU-domstolens Weserdom (1 juli 2015, mål C-461/13), som kraftfullt fastslagit att **myndigheter är skyldiga att inte ge tillstånd** till verksamheter, som riskerar orsaka en försämring av vattenstatus eller när uppnående av god ekologisk status eller god ekologisk potential äventyras.
- EU-domstolen i målet *Waddenvereniging och Vogelbeschermingsvereniging*, punkt 60:
- Dricksvattenutredningens slutbetänkande SOU 2016:32, med ökade krav på mellankommunal samverkan och ökad regionalisering av dricksvattenfrågan. De kommande climateffekterna medför längre perioder utan påfyllning av grundvattenbassängerna. Regnvattnet avdunstar, rinner bort som ytvatten eller suggs upp av växtligheten. Vindkraftverken markvibrationer kan ytterligare bidra till minskad genomströmning genom komprimering av våtmarker och humusskikt.

Mot bakgrund av det akuta läget 2018 har vi till länsstyrelsen Halland framfört riskerna och den otillåtna placeringen av en vindkraftspark i tillrinningsområdet för två offentliga vattentäkter och de framtida behoven som kan erfordra stora vattentillgångar för konstbevattning under den kritiska

odlingsfasen. Samtliga länsstyrelser har under våren 2019, fått uppdrag att snabbtreda länens grundvattenområden, mot bakgrund av bristsituationen sommaren 2018.

Särskilt stöd finns också i MB, enligt;

4 kap. Särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden
Områden som i sin helhet är av riksintresse.

4 kap. 1 § MB. De områden som anges i 2-8 §§ är, med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena, i sin helhet av riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om

1. det inte möter något hinder enligt 2-8 §§ och det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

6 kap. 36 § MB. Om verksamheten eller åtgärden kan antas påverka miljön i ett naturområde som är förtecknat enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2, ska **miljökonsekvensbeskrivningen innehålla en beskrivning av verksamhetens eller åtgärdens konsekvenser för syftet med att bevara området, en redogörelse för de alternativ som har övervägts med en motivering** till varför ett visst alternativ valts samt de uppgifter som i övrigt behövs för prövningen enligt 7 kap. 28 b och 29 §§.

Om miljökonsekvensbeskrivningen har upprättats enbart för en prövning enligt 7 kap. 28 b och 29 §§, kan innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen begränsas till de uppgifter som behövs för den prövningen. *Lag (2017:955).*

6 kap. 43 § MB. Den som prövar tillståndsfrågan ska, när tillståndsfrågan avgörs, **slutföra miljöbedömningen** genom att med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som kommit fram under handläggningen av målet eller ärendet **identifiera, beskriva och göra en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna.** *Lag (2017:955).*

7 kap. 28 b § MB. Tillstånd enligt 28 a § får lämnas **endast om verksamheten** eller åtgärden ensam eller tillsammans med andra pågående eller planerade verksamheter eller åtgärder inte

1. **kan skada den livsmiljö** eller de livsmiljöer i området som avses att skyddas,

2. medför att **den art eller de arter som avses att skyddas utsätts för en störning** som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet i området av arten eller arterna. *Lag (2001:437).*

/Domen uppfyller inte detta krav avseende innesluten pippistrellkoloni vid Björkesjön/.

6 kap. 10 § MB. Anläggningar för grundvattentäkter skall inrättas och användas på ett sådant sätt att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer.

Om det inte krävs tillstånd enligt 11 kap., får en kommun föreskriva att det ändå skall krävas tillstånd av kommunen eller anmälan till denna för att inrätta och använda en ny anläggning för grundvattentäkt i områden där knapphet på sött grundvatten råder eller kan befaras uppkomma. Detta gäller om det behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa skall uppkomma. Kommunen får också föreskriva anmälningsplikt för sådana anläggningar som redan finns inom angivna områden.

10 kap. Verksamheter som orsakar miljöskador

Definitioner

10 kap.1 § MB. Med föroreningskada avses i detta kapitel en miljöskada som genom förorening av ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller en anläggning kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Med allvarlig miljöskada avses i detta kapitel en miljöskada som är så allvarlig att den

1. genom förorening av mark utgör en betydande risk för människors hälsa,

2. genom påverkan på ett vattenområde eller grundvatten har en betydande negativ effekt på kvaliteten på vattenmiljön, eller

3. i en betydande omfattning skadar eller försvårar bevarandet av en djur- eller växtart eller livsmiljön för en sådan art, om skadan avser

a) ett naturområde som har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2,

b) ett djurs fortplantningsområde eller viloplats som skyddas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 kap. 1 §, eller

c) en art som skyddas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 kap. 1 eller 2 §.

Med avhjälpande avses i detta kapitel utredning, efterbehandling och andra åtgärder för att avhjälpa en föroreningskada eller en allvarlig miljöskada. *Lag (2007:660).*

A. Kompletterande krav enligt Sveriges Geologiska Institutets krav på riskbedömning av vindkraftsutbyggnadens påverkan på grundvattnet

Vi vill härmed framföra att domen inte heller uppfyller Sveriges Geologiska Institutets (SGU) skärpta krav på riskbedömning **av vindkraftsutbyggnadens påverkan på grundvattnet.**

Vi hänvisar till avsnitt Vindkraft/Risker, på hemsidan;

<https://www.sgu.se/samhallsplanering/energi/vindkraft/>

• Att skydda vårt viktigaste livsmedel

Vatten är ett av våra viktigaste livsmedel. Vid risk för förorening eller förgiftning måste samhället veta var yt- och grundvattenreserver finns. Det gäller också att i förväg kartlägga hur sårbar dricksvattenförsörjningen är och så långt som möjligt undanröja riskerna samt ta fram planer för hur man ska hantera en eventuell olycka. För att till exempel kunna bedöma vilka åtgärder som behövs sättas in om en tankbil välter nära en grundvattentäkt, behövs bland annat information om markens genomsläpplighet och grundvattnets strömningsriktning.

Grundvattnet kan också komma att påverkas av klimatförändringar.

• Landbaserad vindkraft - geologiska hänsyn. Påverkan på grundvatten

SGU anser att vindkraftsutbyggnadens eventuella påverkan på grundvattnet bör behandlas i vindbruksplaner och i ansökningar om etablering av vindkraftverk och därtill hörande ledningsnät. Etablering av vindkraftverk kan innebära en risk för förorening av grundvattnet, främst vid olyckor och genom schaktningsarbeten, då grundvattnets naturliga skydd bestående av växt- och marktäckning samt skyddande jordlager (till exempel lera) avlägsnas.

I driftsskedet kan det finnas risk för förorening av grundvattnet vid bland annat rengöring av rotorblad, ytbehandling för att motverka isbildning och vid en eventuell brand.

SGU rekommenderar att etableringen av vindkraftverk och den infrastruktur som hör till vindkraftsparken, görs på ett sätt som minimerar kontakt med grundvattenförande avlagringar, samt att hänsyn tas till allmänna och enskilda vattentäkter.

Kommentar: Miljöprövningsdelegationen har inte uppfyllt dessa krav, genom sin friskrivning från ansvar för vattenfrågorna, vilket indirekt innebär tillstyrkan av kraftiga markgrepp, massiv kemikaliehantering (1,6 ton/verk), läckage av naturligt nedfall (Metyl-Hg och PFAS), brandrisker (dioxin) och miljöfarliga grundämnen (Al, Cu, etc.), spridning av nanopartiklar vid erosion av vingarna, läckage av ohärdad bisfenol (2 % av ytskiktet), som kan skada tillrinningsområdet för två viktiga vattentäkter, våtmarker med Naturresevat, bitopskydd och riks- och unionsintresset för naturskydd, samt det redan hårt belastade grundvattenområdet och lax-reproducerande biflödet Sännan.

Detta är oförenligt med unionsrätten och EU:s Business and Biodiversity Platform direktiv för tillämpning av etiska regler, som kräver att myndigheterna inte längre kan exkludera vetenskapliga fakta som tyder på allvarliga hälso- och miljörisker.

Vi hemställer därför att även Sveriges Geologiska Institutets skärpta krav på riskbedömning, kartläggning och skydd av dricks- och grundvattenområden samt allmänna och enskilda vattentäkter ska beaktas i begärd resningsansökan.

B. Oklarheter om 25 kap. Rättegångskostnader och liknande kostnader. Hemställan om klarläggande.

Vi utgår från att 25 kap. 1 § MB gäller; *I mål om utövande av miljöfarlig verksamhet och i ansökningsmål enligt 24 kap. 10 § gäller inte rättegångsbalken i fråga om rättegångskostnader. Lag (2018:1407).*

Då oklarhet uppstått efter läsning av fristående juristers oklara analys av denna fråga i två pågående rättsfall, hemställer vi om klarläggande av denna fråga och vad som skulle gälla vid ett eventuellt medgivande om resning.

En fråga torde vara om denna dom fått laga kraft eller ej. Enligt vår mening borde inte domen inte vunnit laga kraft innan den svenska miljöprövningsprocessen fullföljts. Här föreligger oklarhet. Vår huvudlinje har under hela miljöprövningsprocessen varit att genom åberopande av EU-direktiv, internationella konventioner, Miljöbalken, samt nya vetenskapliga fakta och infraljudens och markvibrationernas destruktiva effekter, skydda befolkningen mot ohälsa, vattenområdets grundvatten, det EU-intressanta riksintresset Store Jöns Mosse och etablerade rödlistade arter (pippistrellkoloni). Vilket enligt vår mening till fullo stöder avvisning av de två resterande och ekonomiskt marginella verken i projektet. Erfarenheterna från de sex redan befintliga verken är avskräckande och kommer att begäras uppföljas genom medicinsk utvärdering.

Då domstolarna helt undvikit att behandla dessa frågor eller inte presenterat sin tolkning av EU-rätt och nationell rätt, måste därför resning medges, så att dessa domar inte får prejudicerande effekt. Detta gäller i synnerhet myndighetens friskrivning av ansvar från att inte pröva vattenskydds- och kulturfrågor.

Detta gäller också den uteblivna utvärderingen av de vetenskapliga rapporter som tyder på att infraljuds och markvibrationer har allvarliga destruktiva effekter på folkhälsa, barnens uppväxt, ekosystem, klimat, biodiversitet och de nationella skogsnäringen. Vi anser det är hög tid att den svenska rättsprocessen tillämpar kravet på exploatörernas bevisskyldighet och anlita av medicinsk och teknisk expertis.

Vi vidhåller således vår resningsansökan

Vi begär också en utvärdering av rättsläget avseende klarläggande av laga kraftvunnen dom och tillämpningar av kap. 25 § 1 Miljöbalken, vid en resningsrättegång.

Halmstad 2019-09-01

Ove Björklund
Föreningen God Livsmiljö Hylte
Dagsländevägen 27
302 83 Halmstad